Zespół Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu
Sekcja teorii muzyki, rytmiki i śpiewu

SZKOŁA MUZYCZNA II STOPNIA
OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA MUZYCZNA II STOPNIA
Specjalność - Wokalistyka

I.Wymagania edukacyjne i minimum programowe:

Klasa I

Kształcenie w klasie I powinno wykazywać dbałość o podstawowe elementy nauczania śpiewu i wykształcenie podstawowych odruchów śpiewaka:
- funkcja oddechu wokalnego
- emitowanie głosu
- prawidłowa postawa śpiewaka
- dykcja i artykulacja
- fonetyka języka włoskiego
- ćwiczenia średnicy głosu
- ćwiczenia wokalne na wszystkie samogłoski w połączeniu ze spółgłoskami.

Semestr pierwszy – minimum programowe
1.Ćwiczenia oddechowe i wokalizy
2.Ćwiczenia G. Concone'a, N. Vaccai'a
3.Pieśni polskie

Program przesłuchania półrocznego:
- dwa ćwiczenia N. Vaccai'a
- pieśń polska

Semestr drugi – minimum programowe
1.Ćwiczenia oddechowe i wokalizy
2.Ćwiczenia G. Concone'a, N. Vaccai'a
3.Arie starowłoskie lub klasyczne
4.Pieśni polskie

Program egzaminu promocyjnego:
- ćwiczenia N. Vaccai'a
- aria starowłoska lub klasyczna
- pieśń polska

Klasa II

Wokalizy i ćwiczenia oddechowe winny być kontynuacją z klasy I ze stopniowym zwiększaniem progu trudności w zależności od predyspozycji ucznia. Ćwiczenie legato i staccato oraz rozwijające skalę głosu. Program nauki powinien obejmować poznawanie literatury wokalnej. Uwzględnić należy naukę utworów w języku oryginalnym, mając na uwadze tłumaczenie treści literackich. W klasie II uczeń powinien samodzielnie czytać ćwiczenia Concone ’a i Vaccai’a

Semestr pierwszy i drugi – minimum programowe
1.Wokalizy jak w klasie I o zwiększonym stopniu trudności
2.Ćwiczenia Concone’a i Vaccai’a
3.Arie starowłoskie ewentualnie utwory klasyczne
4.Pieśni obcojęzyczne (w języku oryginalnym)
5.Pieśni polskie
6.Utwory dowolne

Program przesłuchania półrocznego
- dwie arie starowłoskie lub utwory klasyczne
- pieśń polska
- utwór dowolny

Program egzaminu promocyjnego
- dwie arie starowłoskie lub klasyczne
- pieśń obcojęzyczna
- utwór dowolny

Klasa III

Program realizowany w tej klasie powinien być dobierany w zależności od uzdolnień technicznych i intelektualnych oraz wrażliwości ucznia. Ćwiczenia emisyjno-oddechowe i artykulacyjne, ćwiczenia dykcji, skali głosu i dynamiki (piano)

Semestr pierwszy i drugi – minimum programowe
1.Wokalizy o wyższym stopniu trudności
2.Arie starowłoskie
3.Utwory kompozytorów (Bach, Gluck, Haydn, Händel, Mozart)
4.Utwory sakralne lub oratoryjne
5.Pieśni polskie i obcojęzyczne
6.Pieśni romantyczne
7.Utwory dowolne

Progam przesłuchania półrocznego
- aria starowłoska
- utwór klasyczny
- pieśń polska
- utwór dowolny

Program egzaminu promocyjnego
- aria starowłoska lub utwór klasyczny
- utwór sakralny lub aria oratoryjna
- pieśń polska
- pieśń obcojęzyczna
- utwór dowolny

Klasa IV

W klasie IV realizowany jest program , który prezentowany będzie podczas recitalu dyplomowego. W dalszym ciągu ćwiczenia dykcji, skali głosu i dynamiki oraz interpretacji.

Minimum programowe klasy IV
1.Aria starowłoska
2.Aria klasyczna
3.Aria oratoryjna
4.Utwór kompozytora romantycznego
5.Utwór kompozytora słowiańskiego
6.Pieśń polska
7.Pieśń obca
8.Utwór kompozytora współczesnego
9.Utwory dowolne

Przesłuchanie dopuszczające do egzaminu dyplomowego
- 5 dowolnych utworów w zależności od umiejętności ucznia.

Egzamin dyplomowy
- aria starowłoska
- aria barokowa lub klasyczna
- pieśń polska
- utwór z kręgu literatury romantycznej
- utwór obcojęzyczny
- utwory dowolne (w zależności od umiejętności i zainteresowań muzycznych ucznia)

W ramach utworów dowolnych mogą być wykonywane arie operetkowe, musicalowe oraz lżejsze formy wokalne. Uczeń ma prawo powtórzyć utwory z poprzednich lat nauki.

II. Przewidywane efekty kształcenia po zakończeniu nauki

W wyniku nauczania śpiewu solowego po dwóch latach nauki, tj. po ukończeniu klas I-II uczeń powinien nabyć:
- znajomość budowy i funkcjonowania aparatu głosowego oraz higieny głosu
- opanowanie prawidłowej postawy, swobodnego posługiwania się aparatem oddechowym i fonacyjnym, eliminowanie zbędnych napięć mięśni
- umiejętność kształtowania samogłosek i spółgłosek, prawidłowe atakowanie dźwięku, stosowanie „legato" jako podstawowej formy artykulacji
- umiejętność samodzielnego przygotowywania tekstu nutowego, stosowanie dynamiki
- umiejętność stosowania wyrazistej dykcji i artykulacji
- umiejętność stosowania wysokiej pozycji głosu w odpowiedniej korelacji do rezonatorów piersiowych
- umiejętność opanowania w stopniu zadowalającym tekstu w języku oryginalnym.
- umiejętność interpretowania utworu o prostej formie i dynamice

W wyniku kolejnych dwóch lat nauki śpiewu solowego, tj, po ukończeniu klas III-IV, uczeń powinien wykazywać się:
- prawidłową technikę oddechową, wokalną i intonacyjną
- biegłością techniczną (legato, staccato,, niektóre ozdobniki)
- umiejętnością śpiewania mezza voce
- umiejętnością stosowania odpowiednich rodzajów dźwięku, wyrównanie barwy w całej skali głosu, posługiwanie się wyrazistą i prawidłową dykcją i artykulacją
- biegłością czytania nut a'vista
- umiejętnością samodzielnej pracy nad utworem
- zdolnością wykonywania utworów wokalnych z wyrazistą ekspresją wynikającą z analizy treści muzycznej i literackiej.
- umiejętnością interpretacji utworu zgodnie z budową formalną i charakterem epoki
- zdolnością samodzielnego ćwiczenia i pracy z akompaniamentem
- opanowaniem literatury wokalnej w stopniu zadowalającym (wokalizy, ćwiczenia, arie starowłoskie, klasyczne, pieśni różnych epok i stylów, arie operowe z uwzględnieniem techniki i interpretacji
- zdolnością koncentracji, umiejętnością pokonywania tremy oraz stworzenia artystycznego wizerunku scenicznego.

III. Formy sprawdzania osiągnięć uczniów i kryteria oceniania

1. Osiągnięcia uczniów sprawdzane są:

- poprzez kontrolę prac domowych
- podczas wewnętrznych przesłuchań i egzaminów na koniec każdego semestru nauki
- poprzez obserwację systematyczności, aktywności i pracy w ciągu roku szkolnego
- podczas audycji i koncertów

2. Kryteria oceniania

- walory głosowe
- muzykalność
- prawidłowa technika wokalna
- intonacja
- dykcja
- osobowość i wizerunek sceniczny
- indywidualne podejście do interpretacji
- ogólne wrażenie artystyczne

Ocena celująca – uczeń spełnia wszystkie warunki na ocenę bardzo dobrą oraz uczestniczy w konkursach o randze ogólnopolskiej.

Ocena bardzo dobra – uczeń wykonuje prawie bezbłędnie utwory na poziomie wymogów edukacyjnych swojej klasy. Mogą pojawić się drobne usterki dźwiękowe lub intonacyjne pod warunkiem, że produkcja ucznia jest interesująca od strony interpretacyjnej i pozbawiona wpadek pamięciowych. Uczeń musi wykazać się bardzo dobrą dykcją oraz muzykalnością, jego śpiew jest w większości wolny od napięć, a głos nośny i przyjemny w odbiorze. Uczeń wykazuje się sumienną pracą w ciągu roku szkolnego. Jest aktywny na lekcjach oraz czynnie uczestniczy w życiu koncertowym szkoły.

Ocena dobra - uczeń realizuje minimum programowe danej klasy, utwory wykonuje z pamięci (poza pozycjami, których wykonanie z nut jest dopuszczone w wymogach edukacyjnych); jego prezentacja wykazuje pewne wady interpretacyjne i/lub techniczne. Uczeń musi wykazać się dobrą dykcją oraz muzykalnością, jego śpiew nosi dopuszczalne znamiona niedoskonałości, szczególnie w dziedzinie utrwalenia właściwej pozycji głosu, a co za tym idzie nośności głosu, wyrównania rejestrów, naturalnej barwy oraz wibracji. Produkcja wokalna pomimo niedociągnięć jest ciekawa. Warunkiem otrzymania oceny dobrej jest systematyczna praca w ciągu roku.. Uczeń zazwyczaj jest aktywny na lekcjach i do nich przygotowany, uczestniczy czynnie w życiu koncertowym szkoły.

Ocena dostateczna - uczeń realizuje minimum programowe danej klasy, wykonuje program w całości. Dopuszcza się: braki pamięciowe, powtarzające się błędy techniczne i usterki interpretacyjne. Uczeń ma niedostateczną dykcję, dźwięk od strony emisyjnej jest słaby: ze zbytnim lub za słabym wibratem, cofnięty lub nienaturalnie bliski z rezonansem krtaniowym, a co za tym idzie dość często spada intonacja oraz pojawia się forsowanie. Głos nie jest wyrównany, a cała produkcja naznaczona niepokojem i brakiem przyjemności w słuchaniu jej. Uczeń długo pracuje nad utworem, ma problemy z przygotowaniem go. Na ocenę dostateczną kwalifikuje niesystematyczna praca w ciągu roku.

Ocena dopuszczająca – uczeń zrealizował minimum programowe dla swojej klasy w tym, lecz na egzaminie nie jest w stanie wykonać zadanego programu w całości lub wykonuje go w sposób ewidentnie niewłaściwy. Wykazuje poważne błędy tekstowe, techniczne i interpretacyjne, nie zrealizował w ciągu roku wymaganego repertuaru. Uczeń śpiewa siłowo, jego śpiew nie mieści się w kanonie muzyki poważnej, często jest pod dźwiękiem, ma słabą dykcję i brak wyczucia frazy. Brak właściwej pozycji głosu, dźwięk mało nośny, z wadliwą intonacją, pozbawiony muzykalności. Uczeń nie robi postępów w nauce. Na ocenę dopuszczającą kwalifikuje niesystematyczna praca w ciągu roku, uczeń wykazuje bardzo słabe zainteresowanie przedmiotem. Ocena dopuszczająca jest oceną nie promującą do dalszego etapu nauki.

Ocena niedostateczna – uczeń nie spełnił wymogów edukacyjnych danej klasy zarówno pod względem realizacji programu, jak i pod względem założeń technicznych dla swego roku. Jego produkcja nie rokuje żadnych nadziei na dalszą edukację oraz nie mieści się nawet w wymaganiach na ocenę dopuszczającą. Ocena niedostateczna jest oceną nie promującą.

Uczniowie otrzymują ocenę na koniec każdego semestru na podstawie prezentacji artystycznej przed komisją oraz w pewnym wymiarze na podstawie oceny nauczyciela z przedmiotu głównego.